

Lääkehoidon onnistumisen tarkistuslista LOTTA

8 kysymystä lääkehoidostasi

Ohjeet LOTTA-tarkistuslistan käyttöön

Lääkehoidon tarkistuslista on kehitetty yli 65-vuotiaille lääkkeiden käyttäjille. Tarkistuslistan avulla voit itse varmistaa, että lääkehoitosi on kunnossa.

Voit täyttää tarkistuslistan itse tai yhdessä läheisesi kanssa. Myös apteekissa voidaan auttaa ja vastata, jos sinulla herää kysymyksiä.

Ota täytetty tarkistuslista mukaan, kun asioit terveydenhuollossa. Näytä lista hoitavalle lääkäriillesi, hoitajallesi tai apteekin ammattilaiselle.

Seuraavassa kerrotaan, miksi kukin tarkistuslistan kysymys on tärkeä.

Tarkistuslistan kysymykset 1 ja 2.

Onko sinulla ajan tasalla oleva lista lääkkeistäsi?

Kysymyksissä 1 ja 2 kysytään, onko sinulla ajan tasalla oleva lista lääkkeistäsi. Lisäksi kysytään, hoitaako sinua useampi lääkäri.

Näitä asioita kysytään siksi, että sinulla itselläsi ja sinua hoitavilla lääkäreillä, hoitajilla ja apteekin ammattilaisilla pitää olla tiedot ajan tasalla siitä, mitä lääkkeitä ja muita valmisteita käytät. Lisäksi pitää tietää, miksi ja miten käytät lääkkeitä ja muita valmisteita.

Erytisen tärkeää tämä on, jos käytät useita lääkkeitä tai sinua hoitaa usea lääkäri. Kaikki käytössäsi olevat lääkkeet ja valmisteet eivät näy lääkärin tai apteekin tietokoneelta. Lääkityslista auttaa kokoamaan kaiken tämän tiedon.

Lääkityslista on paperilla oleva tai sähköinen listaus kaikista lääkkeistä, joita käytät tällä hetkellä.

Voit laatia listan itse eli voit kirjoittaa käsin ruutupaperille tai erityiselle lääkityslistapohjalle lääkkeet, joita käytät. Netissä on myös tulostettavia ja tallennettavia lääkityslistapohjia, joihin voit kirjoittaa tiedot lääkehoidostasi.

Kun laadit listaa, voit käyttää apuna myös Omakanta-verkkopalvelua (www.omakanta.fi). Huomaa, että Omakannassa näkyvät kaikki saamasi reseptit, myös sellaiset, jotka eivät enää ole käytössä.

Lääkityslistassa pitäisi olla ainakin seuraavat tiedot lääkehoidostasi:

- lääkärin määräämät reseptilääkkeet
- itsehoitolääkkeet, ravintolisät ja muut valmisteet, jotka saa ilman reseptiä
- kunkin lääkkeen ja valmisteen nimi, käyttötarkoitus, annostus ja käytön kesto. Käytön kesto tarkoittaa sitä, käytätkö lääkettä jatkuvasti vai kuurina tai otatko lääkkeen vain tarvittaessa.
- lääkkeiden aiheuttamat allergiat.

Tarkistuslistan kysymykset 3–5. Seurataanko lääketoitosi vaikutuksia?

Kysymyksissä 3–5 kysytään, miten lääketoitosi vaikutuksia seurataan. Lisäksi selvitetään, onko sinulla ollut oireita, jotka voivat johtua lääkkeistä.

Jotta voit seurata oman lääketoitosi onnistumista, kysy lääkäritäsi, mitä vaikutuksia lääketoitolasi tavoitellaan.

Osa sairauksista ja lääketoitoista on sellaisia, joissa lääketoitolon vaikutusten ja oman voinnin seuranta on erityisen tärkeää. Tällaisia lääkkeitä ovat esimerkiksi

- kipuläkkeet
- nesteenpoistoläkkeet
- verenohennuslääkkeet
- rauhoittavat lääkkeet
- uniläkkeet ja nukahtamisläkkeet.

Läketoitolon onnistumista voi seurata esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- oireet helpottavat
- laboratoriotulokset paranevat (esimerkiksi verenpaine tai veren kolesteroliarvot),
- kohtaukset vähenevät tai loppuvat.

On myös tärkeää, että tunnistat lääketoitolon mahdolliset haitat. Siksi tarkistuslistalla kysytään oireista, joihin on hyvä saada lääkärin tai muun hoitoon osallistuvan arvio. Jos epäilet, että lääkkeesi aiheuttaa sinulle tarkistuslistalla mainittuja tai muita haittoja, kerro niistä apteekissa, hoitajallesi tai lääkärillesi.

Läketoitolon seurantaan kuuluu myös se, että lopetetaan niiden lääkkeiden käyttö, joita ei enää tarvita.

Vaikka lääkityksessä ei olisi tapahtunut muutoksia, lääkitys pitäisi käydä huolellisesti läpi lääkärin tai apteekin ammattilaisen kanssa vähintään kerran vuodessa.

Tarkistuslistan kysymykset 6–8. Kuinka pärjät kotona lääkkeiden kanssa? Miten lääkkeiden ottaminen sujuu?

Viimeiset kysymykset tarkistuslistalla selvittävät, miten lääkkeiden käyttö arjessa sujuu. On tärkeää, että lääkkeen käyttö ei vaikeuta elämääsi turhaan.

Keskustele rohkeasti apteekissa tai lääkärin kanssa, jos

- lääkkeen ottaminen on vaikeaa
- epäilet, että lääke ei sovi sinulle
- lääke ei mielestäsi auta
- rahatilanteesi vuoksi joudut tinkimään lääkkeiden käytöstä.

Kaikkiin näihin ongelmiin on erilaisia ratkaisuja, joista voit keskustella yhdessä lääkärin tai apteekin ammattilaisen kanssa.

Tämän LOTTA-tarkistuslistan ovat laatineet Helsingin yliopiston tutkijat. Tarkistuslistan laatimiseen on osallistunut myös lääkkeiden käyttäjiä, lääkäreitä ja apteekin ammattilaisia.

